

Lokaal Scenario Atelier: Deelregio Westfriesland

Medemblik

Datum: 14 januari 2020

Locatie: Sportcafé in Wognum

Inleiding:

Dit is het verslag van de bijeenkomst van de gemeente Medemblik op 14 januari 2020. Dit atelier maakte onderdeel uit van zeven lokale bijeenkomsten in de gemeente Medemblik, voor de deelregio Westfriesland.

In deze bijeenkomst hebben inwoners verkend wat de mogelijke zoekgebieden zijn voor de opwek van grootschalige zon- en windenergie in Medemblik als onderdeel van de deelregio Westfriesland. Dit is gedaan met behulp van scenario's en bouwstenen. De scenario's geven inzicht in de mogelijke keuzes en de effecten daarvan. De scenario's die zijn gebruikt, zijn: (1) Productielandschappen, (2) Lokale kracht, (3) Bestaande e-infrastructuur.

De scenario's zijn gemaakt door de gemeente, samen met onder meer de provincie, waterschappen, natuur- en milieuorganisaties, energiecoöperaties, bedrijfsleven en de netbeheerder. Ze zijn een middel om met elkaar het gesprek aan te gaan.

Een bouwsteen bestaat uit een bepaalde techniek van energieopwekking (bijv. windmolens), op een plek (bijv. agrarische grond), onder een bepaalde conditie (bijv. langs de snelweg). De bouwsteen heet dan "windmolen op agrarische grond langs de snelweg".

De deelnemers hebben gepraat over de scenario's en welke bouwstenen hun voorkeur hebben. Per scenario hebben ze op de kaart van de gemeente aangegeven waar de bouwstenen kunnen komen en waar zeker niet.

In totaal hebben circa 45 bewoners deelgenomen aan de bijeenkomst.

Vervolg

De opbrengsten van de lokale bijeenkomsten van de 18 gemeenten in de energieregio Noord-Holland Noord worden verwerkt op een kaart. Hierop wordt aangegeven wat de mogelijke zoekgebieden zijn voor duurzame energieopwekking. Deze kaart vormt de basis van de concept-RES. De concept-RES wordt voor vaststelling aangeboden aan het College van Burgemeester en Wethouders. Na vrijgave door het College worden raadsleden gevraagd naar hun wensen en bedenkingen bij de concept-RES. Ook de deelnemers aan de regionale en lokale bijeenkomsten krijgen de concept-RES toegestuurd en daarmee de mogelijkheid om hun mening te geven.

De concept-RES wordt besproken in regionale en lokale raadsbijeenkomsten, Statenbijeenkomsten en overleggen van de Algemeen Besturen van de waterschappen. Daarnaast zal in mei '20 een regiobreed Noord-Holland overleg worden georganiseerd waarin alle raadsleden, collegeleden, bestuurders, Statenleden, leden van de dagelijks en algemeen besturen van de waterschappen binnen de regio met elkaar in gesprek kunnen gaan.

De concept-RES wordt met alle wensen, bedenkingen en meningen van deelnemers voor doorrekening aangeboden aan het Nationaal Programma RES en het Planbureau voor de Leefomgeving. Als de energieregio groen licht heeft gekregen, wordt per zoekgebied onderzocht wat een concrete plek voor zonneweides en/of windmolens zou kunnen zijn. Hierbij worden inwoners en andere belanghebbenden nadrukkelijk betrokken.

Inhoud

Beschrijving van de scenario's:	3
Kansen, aandacht-en discussiepunten:	4
Gesprek over de scenario's en bouwstenen:.....	5
Scenario banner:.....	6

Foto 1: Deelnemers plakken stickers op de banner.

Beschrijving van de scenario's:

Specifiek voor de deelregio Westfriesland zijn drie scenario's opgesteld, namelijk: (1) Productielandschappen, (2) Lokale kracht en (3) Bestaande e-infrastructuur.

Het scenario **Productielandschappen** focust op de koppelkansen die de energie- en agrarische sector brengen. De uitgangspunten:

- Slimme combinaties van de energie- en agrarische sector, die leiden tot maximale productiviteit.
- Er is een voorkeur voor meervoudig ruimtegebruik.
- Het experimenteel landschap wordt benut voor proeftuinen van energie en teelt.
- De glastuinbouw stapt over op geothermie. De gebouwde omgeving lift waar mogelijk mee.
- Er is een proactieve rol van de overheid samen met grondeigenaren en de netbeheerder.
- De gebouwen worden minimaal geïsoleerd tot energielabel D

Het scenario **Lokale kracht** richt zich op eigenaarschap en het bundelen van lokale krachten. De uitgangspunten:

- De transitie is zichtbaar voor de bewoners en de opwekking gebeurt collectief.
- Er wordt gezocht naar combinaties met aan andere (ruimtelijke of sociale) opgaven die spelen, zoals natuurontwikkeling.
- De bedrijventerreinen zijn een vliegwiel voor de verduurzaming.
- Er is veel aandacht voor besparing. Een slim energiesysteem moet de uitruil van vraag en aanbod in goede banen leiden.
- De gebouwen worden geïsoleerd tot minimaal energielabel A.

In het scenario **Bestaande e-infrastructuur** vormt de huidige elektra infrastructuur het vertrekpunt. De uitgangspunten:

- Er is een maximale benutting van de huidige aansluitcapaciteit en zoveel mogelijk clustering.
- Nieuwe inpassing van zonnenvelden en windturbines vindt plaats waar ruimte is voor nieuwe kabels: langs (water)wegen, het IJsselmeer en het Markermeer
- De opwekking vindt dicht bij de gebruiker plaats.
- Om de elektriciteitsnetten te ontzien worden gebouwen geïsoleerd tot minimaal label B.

Kansen, aandacht-en discussiepunten:

Eén of meerdere deelnemers hebben het volgende gedeeld:

Kansrijke locaties in de regio Westfriesland:

- Behalve zon op dak stimuleren in de regio, worden er geen specifieke locaties/ lokale kansen genoemd.

Opmerkingen m.b.t. de rol van bewoners in de transitie:

- Lokale overheden moeten duurzaamheid beter stimuleren bij bewoners en bedrijven d.m.v. subsidies.

Regelgeving en beleid:

- De aankoop (en aanleg) van isolatiemateriaal/ warmtepomp zou BTW vrij moeten zijn.
- De provinciale afstandsbepaling van 600 meter moet in stand blijven.

Techniek en innovatie:

- Kernenergie als alternatief.
- Gebruik dakpannen met zonnecellen.
- Gebruik de nieuwste generatie windturbines met meerpolige generatoren voor minder lawaai en onderhoud.

Overige opmerkingen/ zorgen:

- Er zijn zorgen vanuit de deelnemers of de infrastructuur het wel aankan: “We kunnen wel van alles bedenken maar het huidige netwerk kan nu al niks meer aan”.

- Inpassingen in de Kop van Noord-Holland is voor een aantal deelnemers een schrikbeeld:
 - De grote windturbines zijn van grote afstand zichtbaar, en worden ervaren als horizonvervuiling. Deze inpassing wordt ook wel “Red light district” genoemd, doordat ze ’s avonds ook nog eens worden belicht.
 - Ook de inpassing midden in het landschap wordt door een aantal deelnemers niet gewaardeerd. “Veel verharding in het landschap zelf. Groen landschap verandert in industrielandchap”.
- Er werden veel opmerkingen gemaakt over “van het gas af”. De discussie wordt vaak breder getrokken dan de opgave voor duurzame opwek voor elektriciteit.

Gesprek over de scenario’s en bouwstenen:

Gesprek over de scenario’s:

De deelnemers waren verdeeld over de scenario’s. De meeste blauwe stickers zijn geplakt vanuit de scenario’s ‘Lokale kracht’ en ‘Bestaande e-infrastructuur’. Bij het scenario ‘Lokale kracht’ werd de opmerking gemaakt dat iedereen de ruimte zou moeten krijgen om initiatieven te ontplooiën en bij ‘Bestaande e-infrastructuur’ dat de bouwstenen aantrekkelijk zijn en dat er een groot cluster op het water zou moeten komen i.p.v. overal op het land.

Bij het scenario ‘Productielandschappen’ werden de volgende opmerkingen gemaakt door de deelnemers: “Westfriesland is een belangrijke speler in het produceren van voedsel. Voor de combinatie met energie (ook windturbines kosten veel vierkante meters) moet (te) veel landschap opgeofferd worden” en “door de lintbebouwing kijken we bij inpassingen in het zogeheten productielandschap allemaal uit op een windturbine. Dit betekent dus dat we straks allemaal ineens last hebben van horizonvervuiling”.

Gesprek over de bouwstenen:

Over bouwstenen met overwegend groene stickers:

- **Zonnepanelen op grote daken** zijn relatief aantrekkelijk. De quote: “Betrekkelijk efficiënt en goed in te passen met een hoog rendement”.
- Als **windturbines** nodig zijn in de gebouwde omgeving, dan maar **op bedrijventerreinen**. Daar gelden toch al andere ideeën over esthetiek en leefbaarheid.

Over gemixte bouwstenen:

- Er zijn ook voor- en tegenstanders bij het plaatsen van **windturbines op water** (IJsselmeer en Markermeer):
 - De quote van een voorstander: “Zo houden we ze weg van het land”.
 - De quote van een tegenstander: “Liever niet in de mate die nu wordt voorgesteld”.
- Deelnemers verschillen van mening over **zonneweides in de omgeving van woningen**. Die worden als minder belastend ervaren dan windturbines.

Over bouwstenen met overwegend oranje stickers:

- **Windturbines in het agrarische land aan de rand van stad en kern** (scenario ‘Lokale kracht’) kunnen op weinig steun rekenen. De quote van een deelnemer: “Zij bederven het uitzicht en zorgen voor geluidsoverlast”.

Overige opmerkingen m.b.t. de bouwstenen:

- Een aantal deelnemers geeft aan dat de tijd te kort is om de materie te doorgronden/ een goede afweging te maken over welke bouwstenen wel/ niet passend zijn.
- Een aantal deelnemers ziet de inpassing van windturbines en zonnepanelen überhaupt niet zitten. Zij vinden dat er te beperkt wordt gedacht over beschikbare technieken die op grote schaal in te zetten zijn.
- Deelnemers zijn benieuwd naar waarom ‘zonnepanelen in geluidschermen’ niet benoemd is als bouwsteen.

Scenario banner:

SCENARIO 1: Productielandschappen				
Bouwsteen		# Groene Stickers	# Oranje Stickers	Niet Geplakt
Zon				
Zon op grote daken		4	0	
Zon op agrarische grond:	In het experimentele landschap, ontwikkeling van eiwitrijk voedsel	0	2	
	Boven fruitteelt	0	1	
Wind				
Wind op agrarische grond:	In het traditionele landschap	0	1	
	In het experimentele landschap			X
Repoweren bestaande turbines		2	0	

SCENARIO 2: Lokale kracht				
Bouwsteen		# Groene Stickers	# Oranje Stickers	Niet Geplakt
Zon				
Zon op grote daken		4	0	
Zon op agrarische grond:	Rond stadsranden of kernen	1	2	
	Rondom bedrijfsterreinen	1	0	
	In het romantische landschap	0	2	
Zon boven parkeerplaatsen				X
Zon op gevels		2	1	
Wind				
Wind op agrarische grond:	Rondom woonkernen	0	7	
	Rondom bedrijfsterreinen	2	1	

SCENARIO 3: Bestaande e-infrastructuur				
Bouwsteen		# Groene Stickers	# Oranje Stickers	Niet Geplakt
Zon				
Zon op water	IJsselmeer	0	1	
Zon op grote daken		4	0	
Zon op agrarische grond:	Rondom bedrijfsterreinen	1	0	
	Dichtbij midden stations	1	0	
	Bij bestaande windparken	2	0	
	Langs spoorwegen	3	0	
	Boven snelwegen	1	0	
Wind				
Wind op water:	Marker- en IJsselmeer, overige plekken	2	4	
	Marker -en IJsselmeer, dichtbij bestaande windparken			X
Wind op agrarische grond:	Rondom onderstations			X
	Langs de spoorweg	2	0	
	Langs de snelweg			X
	Bij bestaande windparken			X
Repoweren bestaande windturbines				X